

Metafyzika x profyzika

Slovo „metafyzika“ označovalo původně soubor Aristotelových textů (které byly různého původu a které takto sebrali až jeho žáci), takže to není nějaký z Aristotelových neologismů. META- znamená ovšem „za“ ve smyslu „vedle“; proto by býval dodatečný výklad byl přesnější, kdyby se překládalo třeba „iuxta“. Protože však dnes musíme přihlížet k časování každého pravého jsoucná (pravého událostného dění, které je integrováno zevnitř a nikoli až zvenčí, tedy přístupem nějakého subjektu), bylo by si přát, aby se vžil název tomu přiměřený, totiž PRO-FYSIKA, nebo alespoň aby nadále používané slovo METAFYSIKA bylo chápáno v tomto smyslu, tedy jako PROFYSIKA. Pokud bychom chtěli vymezit obor zájmu takové „profyziky“, mohli bychom jej blíže určit ve sféře budoucnosti, ovšem kterou nebudeme chápat jako prázdnou. Má-li být nadále zachován smysl slova FYSIKA (a neupadnout do spjatosti s konotacemi dnešního chápání fyziky), bylo by třeba omezit rozsah zájmu „profyziky“ na „budosti“ pravých jsoucná (a také na to, co jim je společné a „co k nim náleží“, jak se vyjadřoval kdysi Aristotelés).

(Písek, 030905-2.)